

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-11-27
Besvaras senast
2014-12-12

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:167 Vårdval

De privata företagen i vården och omsorgen tar i dag emot en tredjedel av alla besök i den landstingsfinansierade vården, och ännu fler om man ser enbart till primärvården. De privata vårdgivarna är i dag en självklar del av Sjukvårdssverige, såväl för patienter och anhöriga som för personal.

Den bild som målats upp både före, under och efter valrörelsen av nuvarande regeringspartier stämmer dåligt med verkligheten. Väljarna har låtit tro att detta är en bransch som domineras av stora företag, med säte i skatteparadis, som gör höga vinster. Sanningen är den att av de ca 11 000 privata företag som nu verkar inom vården och omsorgen i Sverige är hela 93 procent små företag med upp till 20 anställda. Dessa företag har startats av människor verksamma i vården som vill sina patienters bästa men har tröttnat på att styras av ett landsting eller en kommun som inte är närvarande i verksamheten. De har tagit en stor risk och startat ett eget företag tillsammans med sina medarbetare på den vårdenhetsen där man tidigare arbetat för kommunen.

Och utvecklingen har gått fort. I dag är 160 000 personer anställda i ett privat vård- eller omsorgsföretag! Den 6 oktober presenterade regeringen tillsammans med Vänsterpartiet sin överenskommelse om en välfärd utan vinstintresse. Många hade nog hoppats på klarhet i vad som skulle gälla framöver, men redan på presskonferensen ökade förvirringen när Ulla Andersson (V) presenterade detaljer som saknades i överenskommelsen – något som regeringen inte heller lyckats förtydliga under tiden efter presskonferensen. Men framför allt hänvisades till en utredning som skulle vara klar först i mars 2016!

Detta innebär alltså ytterligare en lång tid av osäkerhet för 11 000 företag och 160 000 anställda, en osäkerhet som rimligen innebär tunga samtal vid middagsbordet, magont och oro för framtiden.

Under valrörelsen har det från nuvarande regeringspartier låtit som att de privata vårdföretagen ska bort och att den offentliga vården kommer att ta vid där den privata försvinner. Detta är dock långt ifrån säkert. Varje kommun eller landsting har själv att bestämma om man vill fortsätta med egen verksamhet där de privata har verkat eller hänvisa deras patienter till en annan vårdenhetsen i sin egen organisation. Det finns ingen som helst garanti för att anställda hos privata vårdgivare får jobb hos kommunen eller landstinget, om de ens vill det. I norra Jämtland har Nya Närvården lyckats etablera tre hälsocentraler med fast

läkarbemanning och nöjda patienter där landstinget under många år misslyckats. Nya Närvården har knappt hälften av kommunens invånare listade hos sig. Personalen är nöjd och engagerad i sin arbetsplats. Men nu är osäkerheten stor. Expansionsplaner läggs på is. Både personal och patienter är alltför väl medvetna om den jämtländska landstingsledningens inställning till privata vårdgivare nu när det är upp till den att bevilja eller förkasta alternativ i vården.

Samtidigt som regeringen skapar en stor otrygghet för så många anställda i Sverige beskriver Sveriges Kommuner och Landsting ett läge där det behövs ytterligare 225 000 anställda i vården inom tio år. Man kan anta att den situation regeringen skapar inte direkt kommer att öka antalet sökande till de vårdrelaterade utbildningarna heller.

Mina frågor till statsrådet Gabriel Wikström är:

- På vilket sätt tänker statsrådet säkerställa att de många duktiga människor som i dag är anställda i de privata vårdföretagen inte söker sig bort från sektorn i och med den otrygghet regeringen skapar?
- Anser statsrådet att det skulle vara en välkommen utveckling att de privata vårdföretagarna blir färre?
- Kan statsrådet ange en skälig nivå för vinstuttag i ett privat vårdföretag?
- Är det, enligt statsrådets bedömning, att föredra att det i en glesbefolkad kommun finns en stor offentligt driven avlägsen hälsocentral eller flera mindre privat drivna hälsocentraler nära invånarna?
- Är syftet med statsrådets och regeringens planerade reform att medborgarna ska ha en mer tillgänglig vård med högre kvalitet till oförändrad kostnad?
- Menar statsrådet att färre privata innovativa vårdföretag kan medverka till att uppnå det syftet?
- Vilka garantier finns, menar statsrådet, för att det totala antalet vårdgivare inte blir avsevärt färre när det blir upp till varje kommun eller landsting att tillåta alternativa utförare? Arbetsgivarna riskerar att blir färre, patienterna kan få längre avstånd till närmaste vårdcentral och köerna kommer att öka när allt fler skall få vård hos allt färre.
- Hur tänker statsrådet se till att inte antalet sökande till de vårdrelaterade utbildningarna minskar på grund av den osäkerhet för deras framtida arbetsmarknad som skapats i ett läge där de sökande behöver bli många fler, inte färre?

.....

Per Åsling (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin